

GIORGI SOSLASHVILI'S LIFE PHILOSOPHY AND LINGVISTIC WORLD

გიორგი სოსიაშვილის ცხოვრებისეული ფილოსოფია და ენობრივი სამყარო

TARIEL PUTKARADZE

Professor, PhD

Saint Andrew the First Called Georgian University,

Tbilisi, Georgia

ORCID:0000-0002-3946-000X

t.putkaradze@sangu.edu.ge

+995577717811

ტარიელ ფუტკარაძე

საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია

პირველწოდებულის სახელობის ქართული

უნივერსიტეტის პროფესორი, ფილოლოგიის დოქტორი

თბილისი, საქართველო

ORCID:0000-0002-3946-000X

t.putkaradze@sangu.edu.ge

+995577717811

რუსულ ოკუპაციასთან ერთად ბევრი საკუთარი პრობლემაც აქვს მოსაგვარებელი ჩვენს საზოგადოებას. ერთ-ერთია პარტიული თუ მაფიოზური ბოსებისგან დამოუკიდებელი ინტელექტუალური ელიტის აღზრდა. სამწუხაროდ, კომუნისტურ და პოსტსაბჭოთა საქართველოში ე.წ. ცნობად სახეთა დიდი ნაწილი „ლევის ფოთლებად“ ტრანსფორმირდა: დღეს მეცნიერთა, მწერალთა, საეკლესიო მოღვაწეთა, ცნობილ ჟურნალისტთა თუ გამორჩეულ სპორტსმენტთა არც თუ მცირე ნაწილი პირადი კეთილდღეობის უზრუნველყოფის გამო კონკრეტული პოლიტიკური თუ იდეოლოგიური (ფსევდოლიბერალური, პრორუსული...) მიმართულებით კონიუნქტურულ პოზიციას ირჩევს და სრულ სიმართლეს ვეღარ ამბობს; არადა, ინტელექტუალი ინფორმაციას ფლობს; ანალიზის მეტი საშუალებაც აქვს.

ნებისმიერი საზოგადოების წევრთა დიდი ნაწილი თავის სასიცოცხლო ენერჯიას ფიზიკური „არსებობისათვის ბრძოლაში“ კარგავს, აღარ რჩება დრო, გადაამოწმოს ინფორმაციის სიზუსტე, მით უმეტეს, ინტერნეტის ეპოქაში ცუნამებად მოსულ ნაკადებში, სადაც ბევრია დეზინფორმაცია. საინფორმაციო ზეწოლის პირობებში ადამიანი ვეღარც საკუთარ ინტუიციას მიჰყვება. როგორც მწერალი გიორგი სოსიაშვილი ამბობს, „სხვისი აზრების ტყვეობაში მყოფს ტვინი გიობდება, გული

ადარაფერს გკარნახობს. გული საუბარს წყვეტს...“ (გ. სოსიაშვილი, 2019, გვ. 57); ამასობაში ფართო საზოგადოება სწორ ორიენტირებს კარგავს; **დეზორიენტირებული ხალხი კი ბრბოა, რომელიც თავის თავს აუბედურებს.**

...მწერლის, მეცნიერის, ჟურნალისტის, პოლიტიკოსის უპირველესი მოვალეობა უნდა იყოს სწორი ორიენტირების წარმოჩენა; მას უნდა ჰქონდეს შინაგანი ამბიცია, რომ **„წარუძღვეს წინა ერსა“.**

ერთი წუთითაც არ მეპარება ეჭვი იმაში, რასაც ვწერ: ჩვენს დროში მცხოვრებ მეცნიერთა, მწერალთა, საეკლესიო მოღვაწეთა, ცნობილ ჟურნალისტთა, პოლიტიკოსთა თუ გამორჩეულ სპორტსმენტთა დიდმა ნაწილმა **გულის სიღრმეში კარგად იცის**, რომ თავისი კერძო ინტერესის გამო არასახელმწიფოებრივად მოაზროვნე ამა თუ იმ პოლიტიკურ „ბოსს“ უფრო უწევს ანგარიშს, ვიდრე საქართველოს ეროვნულ-სახელმწიფოებრივ ინტერესს თუ ზოგადსაკაცობრიო ფასეულობებს. ბევრ **სუბიექტს** ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი თუ ლიბერალური რიტორიკის შემცველი ქართული თუ უცხოური ტერმინოლოგია უფრო ესაჭიროება თავისი ქვენა მიზნებისა თუ კრიმინალური მენტალობის შესაფუთად. ზოგი წესიერი მწერალი, უბრალოდ, თავს არიდებს **აწმყოსეული რეალობის აღწერას** და სათქმელს ისტორიული რომანის ფორმატში ამბობს.

ყველა დროში ასე იყო: დროულად მხოლოდ იშვიათები ამბობენ სრულ სიმართლეს.

ღმერთს მადლობა, ჩვენს დროშიც არიან იშვიათი პიროვნებები; **იშვიათთაგანია გიორგი სოსიაშვილი**, რომელმაც რამდენიმე ხელისუფლების შეცვლის პირობებში რექტორად მუშაობის მიუხედავად, მაგალითად, ჩემს თვალში შეძლო, შეენარჩუნებინა ზეპარტიული სახელმწიფოებრივი ორიენტირები და, შესაბამისად, პიროვნული და მოქალაქეობრივი ღირსება. პიროვნების მიერ **სწორი ორიენტირების** შენარჩუნება კარგი მოვლენაა, მაგრამ **ყოველდღიურ სამყაროში გაცილებით დიდი რისკია** სიმართლის თქმა **გავლენიან თანამედროვეთა** შესახებ დაწერილ რომანში, როცა დიდ ტილოზე „ხატავ“ აწმყოსეულ რეალობას. გიორგი სოსიაშვილმა დროის გამოწვევა გაბედულად მიიღო: **დაინტერესებული მკითხველისათვის უკვე ხელმისაწვდომია მისი დიდი მოცულობის რომანი: „გოდების კედელი“** (თბილისი, 2019; გამომცემლობა „უნივერსალი“).

როგორც წესი, აწმყოსეული რეალობის ანალიზს აფერხებს დისტანციური ხედვის შეუძლებლობაც; აწმყოში მიმდინარე ცხოვრების ღრმა და პატიოსანი ანალიზის გარეშე კი შეუძლებელია დიდი რომანი დაიწეროს: **გიორგი სოსიაშვილის რომანი შთამბეჭდავია** ჩვენი ცხოვრების ანალიზის სიღრმითაც, აწმყოსეული მოვლენების განსხვავებული შეფასებების პატიოსანი წარმოჩენითაც და მოქმედი პირების ქმედებების ფსიქოლოგიური საფუძვლების გააზრებითაც. ბუნებრივია, მეც, როგორც

ამ აწმყოში მცხოვრებს, საკამათო მაქვს ზოგ მის პერსონაჟთან, ზოგთან თანხვედრაც მაქვს, მაგრამ, რაც მთავარია, **ვენდობი ავტორს:** ის პატიოსნად, სიღრმისეულად და დამაჯერებლად აღწერს ჩვენი საზოგადოების წევრთა განსხვავებულ აღქმასა თუ ქმედებას. მხოლოდ რამდენიმე შემთხვევაში გამიჩნდა განსხვავებული მწერლური გადაწყვეტის სურვილი (მაგ., ციხიდან გამოსული პატიმრისა და რუსი ქალის სცენა), მაგრამ აქაც მწერალს აქვს თავისი არგუმენტი. ვფიქრობ, **ჭკვიანი მკითხველი უთუოდ ენდობა მწერლის მაგისტრალურ ხაზს;** ვინც ენდობა, ნამდვილად იპოვის სწორ ადამიანურ თუ სახელმწიფოებრივ ორიენტირებს.

რამდენიმე საკითხს კონკრეტულად შევეხები:

1. ცხოვრებისგან ნაწამები, მაგრამ ღირსეული მთავარი გმირი.

„მთავარი გმირი“ მხოლოდით რიცხვში დავწერე, მაგრამ ორი (შეიძლება სამიც) ადამიანი ვიგულისხმე: **აბიათარ მჭედლიძე და ბაქარ მჭედლიძე:** პაპა და შვილიშვილი. ბუნებრივია, მემკვიდრეობით იერარქიაში აბიათარის შვილიც იგულისხმება - ვანო. ავტორს ვანო ფრაგმენტულად შემოჰყავს და თვითმკვლელობით გაჰყავს რომანიდან. მისი სახით წარმოაჩენს საბჭოთა პერიოდის საქართველოს ტრაგიკულ თაობას, რომლის ნაწილი ავღანეთის საბჭოთა ავანტიურას შეეწირა, ნაწილმა კი, ვინც ფიზიკურად გადარჩა, პოსტსაბჭოთა პერიოდში ან ეკლესიას მიაშურა, ანდა - ნარკოტიკებს მიეძალა. საერო ცხოვრებაში ამ თაობის წარმომადგენელთაგან იშვიათად თუ ვინმე „გამოიჭედა ფოლადად“ (ნაწარმოებში ამიტომაც აქტუალური გვარი: „მჭედლიძე“) და გადარჩა. ეს იშვიათებიც წარმოაჩინა მწერალმა; მაგ., საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტზე ხელმომწერი ინტელექტუალი, შუახნის ჭალარა კაცი, რომელიც რეალურად უყურებს მიმდინარე პროცესს, ნაკლებად ენდობა გაყიდულ თუ დეზორიენტირებულ გარშემომყოფთ და საქართველოს კუთხეებში დადის სხვა გადარჩენილ იშვიათ ქართველთა გასაერთიანებლად, რომ **ერმა თავისი თავი იპოვოს:** „უნდა ვეძებოთ და ვიპოვოთ ერთმანეთი, ომმაც კი ვერ გვაპოვნინა თავი“ (გ. სოსიაშვილი, 2019, გვ. 315).

რომანში ბევრი ამბავია შენაკადებად, მაგრამ თხრობის ძირითად დინებას ქმნის მთავარი გმირის - 100-წლიანი აბიათარ-ბაქარის - ტანჯული ცხოვრება, რომელიც კიდევ გრძელდება. შეგვიძლია ვთქვათ, რომ აბიათარ-ბაქარი ბოლო 100 წლის საქართველოს სახეა. აბიათარ-ბაქარი თვითმხილველია საქართველოს ბოლშევიკური ოკუპაციისა (1921 წ.); კავკასიონზე იბრძოდა გერმანია-საბჭოთა კავშირის ომში; მოესწრო საბჭოთა იმპერიის დაშლასაც, ატარებს დამოუკიდებლობის აღდგენის გამომცხადებელი პრეზიდენტის - ზვიად გამსახურდიას - მიერ ნაჩუქარ სვანურ

ქუდსაც და გულდათუთქულია 2008 წელს საქართველოში გავლებული რუსული მავთულხლართით, რომელიც არა მხოლოდ საქართველოს, ზოგადად, კავკასიას ანაწევრებს და მსოფლიოსაც უქმნის საფრთხეს.

რუსული მავთულხლართის თემა გ. სოსიაშვილის რომანში აქტუალურია: რამდენჯერმეა ნახსენები ფრაზები: „სხეულს შეხორცებული მავთულხლართი“; სულში გაყრილი მავთულხლართი“ (იხ., მაგ. 314). მხატვრულ ნაწარმოებში პუბლიცისტურად ვერ გაიშლება რუსული ოკუპაციის თემა, ამიტომ ერთ-ერთი უცხოელი პერსონაჟი გვიყვება ოკუპაციის მუზეუმების შესახებ და **გადამწვარი სახლის გასაღების დამზადრავ ისტორიასაც** ახსენებს:

„ამ ბასრმა მავთულხლართმა კავკასიონის ულამაზეს მთებსაც დაუკარგა ეშხი. აღარ არსებობს ერთიანი კავკასია, გალობილია. ეს დარღვეული კანონზომიერება მარტო კავკასიონისათვის არ არის უბედურების მომტანი... ოკუპაციის მუზეუმებით მოიფინა ეს დაჩაგრული და ნაგვემი ქვეყანა. მინახავს ეს მუზეუმები, თითქმის ყველა. მინახავს უამრავი ფოტომასალა, რომელსაც ომის საშინელება, რუსული ტანკებით გათელილი ქართული სოფლები, სისხლში მცურავი დაჭრილი ადამიანები, ცეცხლში გახვეული სახლები შემოუნახავს. ამ მუზეუმებში ქართველების შემზარავი ტრაგედიაა გამომწვევდელი... იმ გოგონას როცა ვიხსენებ, სული მეხუთება; გოგონას, რომელმაც მუზეუმს თავისი სახლის გასაღები აჩუქა, მაფზე ჩამოკიდებული გასაღები. როცა მისი ოჯახი გამოიქცა, სწორედ მას ჰქონდა საგულდაგულოდ შენახული დაკეტილი სახლის გასაღები...“ (გვ. 380-381): გოგონას სახლი ოკუპანტებმა დაწვეს.

კავკასიელთა ერთიანობის დარღვევას რუსი დამპყრობლები 250 წელია ცდილობენ. ნაწილობრივ შედეგსაც მიაღწიეს; ესეც ასახულია გ. სოსიაშვილის რომანში: ერთ-ერთი პერსონაჟი 1993 წელს რუსების გვერდით აფხაზეთში მებრძოლ ჩეჩენს ეუბნება: „როგორ გიყენებენ თქვენი მოძმეების წინააღმდეგ რუსები, ამას ვერ ხვდებით ან ხვდებით და მაინც აკეთებთ“ (გვ. 385).

ოკუპაცია მტრის მიერ შექმნილი პრობლემაა, მაგრამ თანამედროვე ქართველობას, ზოგადად, საქართველოს მოქალაქეებს გვაქვს საკუთარი, შიდა პრობლემებიც; ამის შესახებაც ვრცლად საუბრობენ რომანის პერსონაჟები; კერძოდ, **„ერთმორწმუნე რუსეთის ბრჭყალებით დაგაზული საქართველოს“** (გვ. 340, 365) პრობლემების ერთ-ერთ მთავარ მიზეზად სახელდება: ქართველთა „გულუბრყვილობა, მეოცნებეობა თუ დონიკიხობა“ (გვ. 337).

ბუნებრივია, მიამიტი არ იყო ჩვენი წინაპარი, თორემ 35 საუკუნის მანძილზე ქართველობა ვერ შეძლებდა ღირსეულ სიცოცხლეს. თანამედროვე ქართველთა გულუბრყვილობა აიხსნება უინფორმაციობით, დეზორიენტირებულობით, მტრის

მზაკვრობის ვერგათვლით, მოყვასისადმი უეჭვო ნდობით... ამიტომ ააქტუალურებს ავტორი ექვის თემას: **გონიერი ადამიანი ექვიანი უნდა იყოს, ოღონდ, არა - ექვით ავადმყოფი**; მალევე უნდა შეეძლოს მოგზავნილისა და მისიანის გარჩევა... ასეთები არიან გიორგი სოსიაშვილის მთავარი გმირები: აბიათარი, ბაქარი, ტარიელი... ისინი მთლიანობაში ერთ სახედ იძერწებიან (ზემოთ მესამე გმირად სწორედ ტარიელი ვიგულისხმე და არა - ვანო). ავტორი მათ ერთი ფრაზით ახასიათებს:

- „ექვიანი გახადა ცხოვრებამ“ (ავტორმა პირველად ბაქარს ათქმევინა: „შენ ვინ მოგაგზავნა?! გვ. 20)...

ავტორის მეს წარმომჩენი პერსონაჟები ექვს არ ექვემდებარებიან; მალევე ხვდებიან, ვინაა მართლა საექვო და ვინ - თანამოაზრე, მასავით ტანჯული, მასავით გათითოვაცებული. **პანიკურ ექვზე გამარჯვებაა გ. სოსიაშვილის გმირების ღირსების ერთ-ერთი საფუძველი**. ნაწარმოებში მთავარი მაინც საკუთარი თავის ძიება და პოვნაა: ოღონდ, მხოლოდ მესამე სიცოცხლეში, ქრისტეს საფლავთან იპოვა „საკუთარი მე“ აბიათარ-ბაქარმა.

2. პიროვნების „საკუთარი მე“ და „ეროვნული მე“.

აბიათარ-ბაქარის სახე ქართველი ერის ამჟამინდელი თაობის სიმბოლოა. მას ღირსებაც ბევრი აქვს და ნაკლიც. **ერის ღირსების შეფასება მოკვდავს არ შეუძლია** (მოკვდავმა მხოლოდ კონკრეტული თაობა შეიძლება შეაფასოს ობიექტურად). რომანში ქართველობის ნაკლზე **ბასკი პატრიოტი** საუბრობს. **გორკა ხაბიერ ელიზონდო** რამდენიმე განზომილებითაა სიმბოლური; საქართველოს ისტორიისა და აწმყოს შესახებ იგი წერს მეგობარს, **მირენს**. თითქოსდა, ერთი მხრივ, „გორკა“ საქართველოს მფარველი წმიდა გიორგია, „მირენი“ - საქართველოსთვის მლოცველი წმიდა მარიამი; მეორე მხრივ - გორკა ქართველი მამაკაცის მონათესავე სულია, რომელიც თავის არსს საქართველოში პოულობს, მირენი კი ქართველი ქალის სახეა: სათნო და გონიერი - დიდი სიყვარულის ღირსი...

გორკა ხაბიერ ელიზონდო კარგი პერსპექტივით უყურებს საქართველოს მომავალს და ამბობს: „კარგია, რომ ამ გულუბრყვილო, მიამიტ, სადღეგრძელოებად დაღვრილ ხალხს ფხიზელი და ექვიანი ადამიანებიც ჰყავს“ (გვ. 337). ამ ერს „მრავალსაუკუნოვანი გოლგოთა აქვს გამოვლილი და ის აღმართი ჯერ არ დასრულებულა“ (გვ. 342). გოლგოთის აღმართი ხსნის გზაა და რომანიც *Via Dolorosa*-ზე სრულდება: „ტამარში სისხლით დალაქავებული სამოსელით შევაბიჯე... ვგრძნობდი, რომ ჩემი ხელახალი დაბადება იწყებოდა... საბოლოოდ ეღირსებოდა ამქვეყნად მოსვლა, ბნელი ჭიდან ამოვიდოდა ბაქარი, ნამდვილი ბაქარი, რომელიც თავისივე თავის „წყალობით“ ვერ იქნა და ვერ დაიბადა აქამდე“ (გვ. 412-413).

საინტერესო ისიცაა, რომ მწერლის „გარე თვალი“ ამ მომენტამდეც ბედნიერად თვლის ბაქარს, იმიტომ, რომ მან განიცადა ტკივილი, ტანჯვა, დარდი, სიცოცხლის არსს ჩაწვდა (გვ. 21) და ისევ იმ დაუმორჩილებელ სულად დარჩა. იერუსალიმში მთავარი გმირის ხელახალი დაბადებით საკუთარი მისიის სრულად გააზრება ხდება. Via Dolorosa გიორგი სოსიაშვილის „გოდების კედელია“; უფლის მიმართ აქ ითქვა მისი სასაქართველო ვედრება.

3. ზვიად გამსახურდიას სახე.

პიროვნულად ჩემთვის ყველაზე მეტად სათუთი თემაც გაშალა ავტორმა: ჩვენს თანამედროვეთა შორის ზვიად გამსახურდიას შესახებ დეზინფორმაციების გამო რადიკალურად განსხვავებული თვალსაზრისები არსებობს (კრიმინალური მიდრეკილების ვაიმწერლები მას ლანძღვენ კიდევ); აზრთა სხვადასხვაობა ირიბად გ. სოსიაშვილის რომანშიცაა ასახული. 89-ე გვერდზე კი ჩემთვის მისაღები აზრთა-ბაქარისეული შეფასებაა (ჩემთვის არსებითია, ვინ ამბობს ამას!): „იმ კაცს დიდ პატივს ცვემდი, გამსახურდიას ვგულისხმობ. თავისი სიცოცხლე სანთლად აუნთო ქვეყანას, დასაფასებელია. შეგვკრა, გაგვაერთიანა, სამშობლო გვაგრძნობინა, საკუთარი თავი დაგვანახა, მიზანი გაგვიჩინა, ჩვენი ხელით კი მოვუღეთ ბოლო“... მხოლოდ ბოლო ფრაზაში კი არ ვეთანხმები აზრთა-ბაქარს:

ჩვენ არც ილია მოგვიკლავს და არც ზვიად გამსახურდია! არც აფსირტე, არც - ვახტანგ გორგასალი, არც აშოტ კურაპალატი... ლალატით მკვლელი მტრის ბანაკიდანაა შემოპარული; მოღალატის ხელით მოკლული გმირი ჩვენგან გამეტებული არ არის! მოღალატესთან არ უნდა მოხდეს ერის იდენტიფიცირება: „ჩვენ“ არ უდრის რუსეთის მიერ დაქირავებულ სულგაყიდულ ქართველს: მოღალატეს, ფსიქოლოგიურ მემკვიდრეობა არა აქვს! სხვა თემაა ფართო საზოგადოების პასიურობა რუსეთის მიერ საქართველოს დამოუკიდებლობის გამომცხადებელი ხელისუფლების დამხობის დროს; ზოგადად, სხვა საკითხია დეზორიენტირებული საზოგადოების დიფუზური ქმედება, რომელიც ორი მიზეზით აიხსნება: (1) ერის ელიტარული ნაწილის, რბილად რომ ვთქვათ, არასწორი წინამძღოლობით; (2) მოცემული საზოგადოების ნაკლებინფორმირებულობით. პირველის შესახებ მკაფიოდ წერს ავტორი (გვ. 309): „ამ ქუჩის გადასწვრივ ერთმანეთის ცხედრებზე დავდიოდით და საკუთარ ქვეყანაზე გამარჯვებას შამპანურით აღვნიშნავდით. ვაყურებინებდით შვილებს, ამბიონიდან როგორ ვლოცავდით ყაჩაღებს, მარჯვენას ვუქებდით“...

ასე გაზრდილი შვილები სამშობლოს ვერ გაათავისუფლებენ, თუმცა, ავტორის მრავალპლანიანი ხედვა ამ წახნაგსაც არგუმენტირებული პოზიტივით ასრულებს „შინდის გმირების“ დამოწმებით:

ჩვენი დროის საქართველოს დეზინტეგრაციისა და დეზორიენტირების პროცესშიც კი („უდაბნოში ხეტიალის“ დროს) იშვნიჩ გმირები: 08.08.08 რიცხვით ცნობილ რუსეთ-საქართველოს ომის დროს გამოჩნდა 17 ღირსეული ქართველი (საქართველოს ყველა კუთხიდან!), რომელიც რუს ოკუპანტებს შეაკვდა. ამ უკვე ისტორიულ ფაქტს მწერალი ასე აფასებინებს ბასკ სტუმარს: **გმირთა საძმო სასაფლავს სახით** „როგორი ადგილი „შეუქმნეს“ ქართველებს რუსებმა! ეს ადგილი თაობებს გაზრდის და ერს, რომელიც დღეს ვითომ დამარცხებულია, ბრძოლის წყურვილს გაუმძაფრებს“ (გვ. 298).

დავძენ: ასეც იქნება! ოღონდ, იმ შემთხვევაში, **თუკი ეს ისტორია**, გიგა ოთხოზორიას ისტორია, გიორგი ანწუხელიძის ისტორია, არჩილ ტატუნაშვილის ისტორია... ზვიად გამსახურდიას ისტორია **სწორად მიეწოდება მომავალ თაობებს...** სწორი ორიენტირების წარმოჩენა - სწორედ ესაა გ. სოსიაშვილის რომანის ერთ-ერთი მთავარი მიზანი.

უმძიმესი ყოველდღიურობისა და მარცხის მიუხედავად, **მწერლის გმირები გამარჯვების რწმენასა და საბრძოლო ენერჯიას ინარჩუნებენ**; ერთ-ერთი ამბობს: იერუსალიმიც ბევრჯერ გადამწვარა და დანგრეულა, ბაქარ, მაგრამ... დღეს ბრწყინავს; „უსამართლობა საიდანაც იწყება მისი დასასრულიც მის წიაღშივე იბადება. დამიჯერე, დღეებს, თვეებსა და წლებს ნუ დაითვლი, უფალს წამზომს ნუ ჩავურთავთ“ (გვ. 408)... მალე იქნება „ჩვენი ორმოცწლიანი ხეტიალის დასასრული“ (გვ. 415).

4. საქართველოში ოსებისა და სხვა უმცირესობების საკითხი.

ერთ-ერთი ქართველი პერსონაჟი ამბობს: „ძმების შუღლის წამქეზებელს კოვზი ნაცარში უვარდება, თუკი მოწინააღმდეგე გონიერი შეხვდება“... 1918 წელსაც „კულუმბეკოვი ყოფილა ბანდიტების მეთაური, რომელთაც ბოლშევიკების წაქეზებით დაარბიეს ცხინვალი, სადაც ორი ან სამი ოსი თუ იქნებოდა“ (გვ. 78-79).

ოსი პერსონაჟი კი სამართლიანად წუხს: „თავიდან, ვინც ეს ამბები დაიწყო, ქართველებსაც ვგულისხმობ და ოსებსაც, ყველანი {რუსების} შემოგზავნილები იყვნენ. იმათ ჩადენლ ცოდვებზე სხვა ცოდვები ამოიზარდა, ბოლოს აი, ასე დამთავრდა... შენ და ბათირა ეთმანეთს ვერ შეეღვევით, მე და ჩემი მამიდაშვილებიც ვერ შევეღვევით, მაგრამ ახალ თაობებს რას უშველი, თუ ასე დიდხანს გაგრძელდა...“ (გვ. 275).

რომანში დიდი ადგილი ეთმობა ებრაელებისა და ქართველების მრავალსაუკუნოვან თანაცხოვრებასაც; მაგ., შთამბეჭდავად სიმბოლურია **ისრაელში არსებული ნახატების გამოფენა**: რუსებისაგან გადამწვარ-განადგურებული მშვენიერი ლიახვის ხეობა და სოფლები გაცოცხლებულია ტატოს იერუსალიმურ ნახატებში.

მწერალი გიორგი სოსიაშვილი თავის მხატვრულ ტილოზე ასევე დიდი პატივისცემით გადმოგვცემს **ქისტების ტკვილს**, ქართველებისა და ქისტების ძმობას; წარმოაჩენს რუსული ოკუპაციის წინააღმდეგ ქართველთა, აფხაზ-აბაზთა, ყაბარდოელთა, ვაინახთა, ლეკთა და სხვა კავკასიელთა ერთად ბრძოლის აუცილებლობას. ქისტების როლი მნიშვნელოვანია ჩეჩნებთან, ინგუშებთან, ყაბარდოელებთან, ლეკებთან, სხვა კავკასიელებთან ურთიერთობის აღსადგენად და იმ **თვითდამცავი ერთიანი სივრცის** ჩამოსაყალიბებლად, რომელსაც სიცოცხლე შესწირეს ზვიად გამსახურდიამ და ჯოხარ დუდაევიძე.

5. გ. სოსიაშვილის წარმოსახვითი და მხატვრული ხედვა.

ნაწარმოებში განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს **სიზმარს**. გ. სოსიაშვილი სიზმრისა და ცხადის შენივთებით ოსტატურად წარმოაჩენს **ადამიანის ცნობიერისა და ქვეცნობიერის აისბერგულ განუყოფლობას**. ამ რომანის კითხვისას არ შეიძლება სულის სიღრმიდან არ წამოვიდეს სევდიანი გალაკტიონის ფრაზა: "ჩვენი ცხოვრების გზა სიზმარია"... სამუდამოდ დასამახსოვრებელია გ. სოსიაშვილის ტექსტის ეს მონაკვეთიც: „**დევნილი კაცისთვის ყველაზე ძვირფასი რა იქნება? - სიზმარი!**...“

გ. სოსიაშვილის მხატვრული ოსტატობის შესახებ შესაბამისი დარგის სპეციალისტები დაწერენ. მე ერთს აღვნიშნავ: იგი მუდამ ცდილობს, გარესამყარო მოცემული პერსონაჟის განწყობის შესაბამისად აღწეროს; ერთ მონაკვეთს დავიმოწმებ: „**მოხუცი აბიათარი ერთხანს დუმდა... მთვარე იჭყიტებოდა სარკმლიდან, მობერებული მთვარე, ცაზე ასვლის თავი რომ არ ჰქონდა**“ (გვ. 102).

რამდენიმე სიტყვა გიორგი სოსიაშვილის „**ენობრივი ეკოლოგიის**“, მისი, როგორც ბრძნადმეტყველი მწერლისა და დიალექტური სიტყვებით სამწიგნობრო ენის გამამდიდრებლის შესახებ:

მსოფლიოში ჩვენს გარდა არავის აქვს **15-საუკუნოვანი უწყვეტი სამწიგნობრო ენა**. ამ ხანგრძლივმა ტრადიციამ ჩამოძერწა ქართული სალიტერატურო ენა, რომელსაც შეუძლია დიდი კულტურითა და ესთეტიკით აღწეროს ყველა ადამიანური ვნებაც კი. დღეს პოსტმოდერნიზმითა თუ სხვა სახის მიმიკრიით შენიღბული მწერლები ჩვენს ფსიქიკას ასწებოვნებენ: ბილწსიტყვაობით, აგრესიული რიტორიკით, ნიჰილიზმით... ამ ფონზე იშვიათია თანამედროვე და, ამავე დროს, ტრადიციულად დახვეწილენიანი მწერალი, რომელიც მაღალ კულტურას ქმნის. **ასეთია გიორგი სოსიაშვილი**. დიდი ენობრივი კულტურის გარდა რომანში „**გოდების კედელი**“ ბევრი საინტერესო ფრაზაა; ბევრი ახალი ლექსიკური ერთეულია; მხოლოდ რამდენიმეს წარმოვადგენ:

- ✓ შეცდომებმა გაგზარდეს და კაცად გაქციეს (გვ. 44)
- ✓ ნასოფლარი ქვეყნის დახეობრებას ნიშნავს (გვ. 45)
- ✓ ნამდვილ სიყვარულს ნამდვილი ადამიანი გრძნობს (გვ. 48)
- ✓ მთვრალი კაცი ღვთის სახეს კარგავს“ (გვ. 54)
- ✓ მთვრალი კაცი ცოდვის წყაროა (გვ. 155)
- ✓ „რევოლუციით მოსული ხალხი ყოველთვის საშიშია“ (გვ. 81).
- ✓ „კი ბერდება კაცი, მაგრამ ახალგაზრდობა მაინც გამომწყვდეული ჰყავს სიზმრებში“ (გვ. 97)...

სათანადო კონტექსტებით წარმოგიდგენთ რამდენიმე სიტყვასაც:

- „ჩემი ამქვეყნად მოსვლის წამებს **სათაქავში** ვიღებდი“ (გვ. 31); „**სათაქავში** იღებდა ამქვეყნად მოსვლის წუთს“ (გვ. 204)
- „ზედაშით **გაპილთუმებული** ქვევრი“ (გვ. 38).
- „გულგახეთქილი გამოვარდი გამოქვაბულიდან, **დავიტიშე**, იტყოდი, ტიტველა ტანზე ჭინჭრის კონა მირტყეს“ (გვ. 43); სახლისკენ დაიტიშა (გვ. 132).
- „ლიახვის **თელხვით** მოგონებები“ (გვ. 47).
- „**ჩამოხინცული** ბოსელი“ (გვ. 73).
- „**კანთიელად** გამოჩნდა“ (გვ. 74).
- „**სალავათძაღლების** ხელისუფლება“ (გვ. 81).
- „წავა, ივლის, **იხერხეტებს**“... (87).
- „შუაში ვერავინ **ჩაიხინცება**“ (გვ. 89)
- „თავ-პირი **დავისხვიპე** კუნელის ბუჩქებში“ (გვ. 90).
- „**ტერინდებოდა** ეს ჩვენი წელნაგარა ქოფაკი“ (გვ. 97).
- „ბებერი მთვარის **ღალადაკარგული** შუქი“ (გვ. 103).
- „**ზეზემტრიალების** სუფრა“ (გვ. 105).
- „**მშვიდობის მუხლი** მოაყრევინა ღვთისმშობელმა“ /= იმშობიარა/ (გვ. 109).
- ყურჭთვალა** /=შავი/ ღამე (გვ. 134).
- „ფურცლებივით ეყრება, სათითაოდ **ავცენცავ**“ (გვ. 135).
- „რამდენიმე დღე პირთუნაწილო /=უჭმელი/ იყო (გვ. 265).
- გაჰკირა** /=ჯიუტი/ ვიყავი (გვ. 285).
- „დაყუთუროვებული დადიოდა გეგა“ (გვ. 401).
- ალანთულ-დალინთული იყო ყველაფერი (გვ. 403).
- ცრიატი** /= მიღუმული/ დღე (გვ. ...).
- ოქროდაღვენთილი ფოთლებით** იყო მოფენილი ღვთისკარი (გვ. 322)...

გიორგი სოსიაშვილს ყველა მწერალმა უნდა მიზამოს ხალხში დავანებული „ოქროსიტყვების“ (ჩემი დიდებული მოძღვარის, პროფესორ ივანე იმნაიშვილის ტერმინია!) **სამწიგნობრო ენაში დამკვიდრების** მიმართულებითაც.

ვფიქრობ, დამეთანხმებით:

დღეს ბევრი მწერლობს, თუმცა ერის მაორიენტირებელი და ზოგადსაკაცობრიო ფასეულობების მქონე მწერალი იშვიათია. იშვიათთაგანია გიორგი სოსიაშვილი. მის ყველა ღირსებას ერთი წერილით ვერ გადმოვცემ: რომანი „გოდების კედელი“ უნდა წაიკითხოთ :).